

Kruiden beperken uitval biolog

Op vijf praktijkbedrijven en op het praktijkcentrum Raalte heeft ASG gekeken naar de effecten van kruidenmengsels op de vitaliteit van biggen. De kruiden gingen er goed in bij zowel kraamzeugen als biggen. Effecten op de groei van de biggen en de melkproductie van de zeugen werden niet gezien. Noch was er een gezondheidsvoordeel. Wel was de uitval onder de biggen die kruiden kregen, beduidend lager.

Door: ing. Adriaan Vernooij (ASG)

De biologische veehouderij maakt zoveel mogelijk gebruik van natuurlijke middelen om de gezondheid en het welzijn van de dieren te optimaliseren. Ook in de reguliere houderij is er grote interesse, als alternatief voor antibiotica, ter ondersteuning van de gezondheid van de varkensstapel. Over het gebruik van alternatieven voor antibiotica is nog weinig bekend in de varkenshouderij. Door de Studieclub biologische varkenshouders Noord Nederland is er daarom een praktijkproef opgezet om te onderzoeken in hoeverre kruiden de gezondheid en opfokresulta-

ten van biggen kunnen verbeteren. Deze proef is ondersteund door de Nederlandse Vereniging voor Fytotherapie en de veterinaire werkgroep Dier en Kruid. De proef is uitgevoerd op vijf praktijkbedrijven en op Praktijkcentrum Raalte, in de zomer van 2005. Er is vooral gekeken naar de mogelijkheden om met kruiden het antibioticumgebruik terug te dringen.

Kruidenmengsels

De zeugen in de kraamstal kregen een mengsel van anijs, venkel en brandnetel. Er is gekeken of zij dit goed vraten en of dit kruidenmengsel effect had op de melkgift. Dit laatste werd indi-

BRANDNETEL

Brandnetel is een algemeen versterkend middel door de vele mineralen die dit kruid bevat. Daarnaast werkt brandnetel gunstig op de zogvorming en de spijsvertering.

TIJM

Tijm werkt tegen luchtweginfecties en kinderdiarree. Daarnaast wordt het gebruikt voor de opwekking van de eetlust en verbetering van de spijsvertering.

Biologische biggen

rect gemeten aan de groei en gezondheid van de biggen. De biggen kregen een mengsel van venkel en tijm. Bij biggen werd gekeken naar de opname, het effect op de groei, de uitval en het optreden van speendiarree. De proef begon in juni 2005 en duurde gemiddeld tien weken. In de kraamstallen werden de zeugen in twee groepen verdeeld: de ene groep zeugen en biggen kreeg de kruiden wel en de andere groep niet. Vanaf het moment van biggen kregen de zeugen in de proefgroep 1 keer per dag 30 gram kruidenmengsel over het voer gedurende 14 dagen. Dit mengsel bestond uit anijszaad, venkelzaad en brandnetel, in de verhouding 1:1:2. De controlegroep kreeg geen kruiden.

Vanaf het moment dat de biggen werden bijgevoerd (twee weken na de geboorte) kregen de biggen in de proefgroep een mengsel van CCM, venkelzaad en tijmblad door het voer gemengd in de verhouding 8,5:1:0,5. Per 10 kg voer werd er 1 kg van dit mengsel bijgemengd, dus 850

gram CCM, 100 gr venkel en 50 gr tijm. De biggen in de controlegroep kregen alleen CCM door het voer (850 gram per 10 kilo). De biggen kregen deze mengsels verstrekt tot een week na spenen. In de tweede week na spenen werd de toevoeging gehalveerd, en daarna stopgezet.

Kruiden smaken wel

Alle dieren, zowel de zeugen als biggen die de kruiden kregen, hebben het voeder zonder problemen opgenomen. De groei van de biggen is in de meeste gevallen niet merkbaar beïnvloed door het gebruik van de kruiden. Verder hadden de biggen weinig last van speendiarree. Er was dan ook geen duidelijk verschil te constateren tussen de groepen die wel en geen kruiden kregen gevoerd. Op enkele bedrijven had de 'kruidengroep' wat minder last van diarree, op andere bedrijven juist iets meer. De totale uitval tot 10 weken was in de kruidengroep wel beduidend lager dan die in de controlegroep: 18 om 23 procent.

Toekomstperspectieven

De kruidenmengsels zijn zonder problemen goed opgenomen door alle dieren. Tijdens de proef traden er geen verschillen op in groeieresultaten bij de biggen, waardoor op basis van deze proef niet geconcludeerd kan worden dat de kruiden de melkproductie positief beïnvloeden.

De groei van de biggen is niet beter in de kruidengroep en ook de gezondheidsresultaten na het spenen (gebaseerd op de diareescore) zijn vergelijkbaar. Het meest veelbelovende resultaat is de lagere uitval als gevolg van de kruiden. De uitvalsoorzaken van biggen in de biologische houderij zijn divers en worden door meerdere factoren beïnvloed. Vitaliteit van de biggen bij geboorte, hoeveelheid en kwaliteit van de zeugenmelk, infectiedruk en weerstand, alertheid van de (loslopende) zeugen en hokinrichting bepalen de overlevingskansen. Het lijkt de moeite waard om met kruiden te proberen een aantal van deze factoren in positieve zin te beïnvloeden. Verder onderzoek hiernaar is zeker zinvol. De kruidenproef is in september tot december 2005 op vier bedrijven herhaald door het Louis Bolk Instituut. De resultaten daarvan komen dit voorjaar beschikbaar. Het is nog onbekend of die overeenkomen met de resultaten in het hier beschreven onderzoek van de Studieclub Biologische Varkenshouders Noord Nederland.

VENKEL EN ANIJS

Venkel en anijs bevorderen de melkproductie en de spijsvertering. Daardoor kunnen deze kruiden een positieve invloed hebben op de voederconversie. Ook helpen ze tegen darmkrampen.

Foto's: ASG